

NIEUWSBRIEF VOOR LEDEN
STICHTING RUITERSPOREN

het RUITERTJE

30

14 AUGUSTUS 2017

JAARGANG 7

STICHTING RUITERSPOREN

DORPSWEG 53

9798 PD GARMERWOLDE

Reageren?

info@ruitersporen.nl
050-5423919

(DE) RUITER

Begin juli bezocht ik Zutphen en ik heb genoten van deze prachtige stad. Bovenstaande foto maakte Denise in het **Ruitershofje**, een tastbaar stukje Ruyterhistorie. Het beeld van de 3 ruiters werd voor de gelegenheid aangevuld met nóg een Ruitersporen...

Behalve de middeleeuwse binnenstad stond een bezoek aan de schitterende St. Walburgiskerk ook op het programma. Deze kerk bevond zich nota bene vlak tegenover ons hotel!

Vlak voor de vakantie had ik nog eventjes contact met **Gerhard-Michael von Reutern** die me meteen een aantal aanvullingen opstuurde!

En als klap op de voorpijl kreeg ik zeer onlangs contact met **Michael Ritter** uit Buenos Aires. De Ritter-familie stamt eveneens uit Lübeck en heeft verbindingen met de Reuters!

Al met al genoeg stof voor een nieuw **RUITERTJE!** Veel leesplezier!

Jaap Ruiter, voorzitter

◆ GERHARD-MICHAEL VON REUTERN

Inmiddels heb ik contact met **Gerhard-Michael von Reutern**, die in de buurt van Frankfurt woont en als neuroloog werkzaam is. Hij reageerde meteen enthousiast op mijn email en stuurde me een overzicht van de Von Reutern-tak, zoals dat staat afgedrukt in het boek "Genealogischen Handbuch der Baltischen Ritterschafte Band II".

Deze informatie zal ik de komende tijd toevoegen aan de bestaande stamboom van de **Hanze Ruyters** en op de website plaatsen.

Gerhard-Michael von Reutern

◆ DE ST.WALBURGISKERK IN ZUTPHEN

Op internet had ik informatie gevonden over twee Ruyter-graven in deze kerk. Het betreft **Wilhelma Ruetters** (1566) en **Alijt Ruters** (1528) en dit was mijn kans om de stenen te fotograferen.

De grafsteen van Wilhelma Ruetters

De steen van Wilhelma is voorzien van een uitbundige versiering, en een moeilijk leesbare tekst:

Anno 1566 den 1 dach apriel is joeffer Wilhelma Ruetters gestoerven, der silen Got gnedich.

In eerste instantie dacht ik dat het om Wilhelma Ruyter geboren Kreyneck ging, de eerste vrouw van **Henrick Gerrits Ruyter**. Van haar kennen we de sterfdatum, inderdaad: 1 april 1566.

Maar thuisgekomen ontdekte ik dat het zeker **niet** Wilhelma Kreyneck betreft.

Immers:

- ❖ Alleen de linker- en onderrand zijn gebruikt voor tekst. Dat de rechter- en bovenrand leeg zijn, duidt erop dat Wilhelma ongetrouwd stierf.
- ❖ De aanduiding "joffer" wordt gebruikt voor een jonge dochter, van aanzien, ongetrouwd.
- ❖ En dan de wapens in de vier hoeken van de steen, die wijzen op de vier grootouders van Wilhelma (en niet de wederzijdse ouders van een echtpaar).

Wilhelma Ruyter is dus een tot dusverre onbekende dochter geweest van Henrick Ruyter en Wilhelma Kreyneck, die op dezelfde dag als haar moeder overleed. Dat is wellicht ook de reden dat ze Wilhelma heette. Bij het overlijden van de moeder kregen pasgeboren dochters vaak haar naam. Naar de grafsteen van Wilhelma Kreyneck heb ik verder niet gezocht.

De wapens op de vier hoeken

De wapens op de vier hoeken zijn zeer interessant, want het zijn de wapens van Wilhelma's grootouders.

Linksboven zien we het wapen van haar grootvader **Johan Gerrits Ruyter** :

In heraldische termen : *een omgewend klimmend paard*.
Omgewend wil zeggen: heraldisch gezien naar links kijkend (voor de kijker is dat naar rechts ...).

Eveneens van bijzonder belang is het wapen van haar grootmoeder, **Lumme ten Doene**:

Hier zien we *drie omgewende wolven boven elkaar, boven vergezeld van twee berenpoten kepersgewijs*.

Uit deze grafsteen wordt dus duidelijk dat Wilhelma een kleinkind (en haar vader een kind) van **Gerrit Johans Ruyter** en **Lumme ten Doene** is. Dit is niet overeenkomstig mijn reconstructie, en ik heb deze dan ook meteen aangepast.

Daarmee is nu duidelijk dat deze Ruyters tot dezelfde tak behoren als Johan Gerrits Ruyter, de gedachte stamvader van onze familie (De) Ruiter!

Het graf van Alyt Ruters

Naast de grafsteen van Wilhelma trof ik ook nog de grafsteen aan van **Alyt Ruters**. Jammergenoeg zijn op deze steen alle familiewapens weggehakt, en is alleen de gotische tekst (moeilijk) leesbaar:

Int jaer ons heren M CCCC XCII op den III dach in Augustus starf de vromme Philips van Meker. Int jaer ons heren XVc ende XXVIII den II dach der april starf de erber Alijt Ruters syn huysfrou. B(id) v(oer) d(ie) zielen.

Het wapen is dan wel weggehakt, maar het is er blijkbaar wel geweest. Was het wapen identiek aan dat van Wilhelma? Alyt en eerdergenoemde Wilhelma schelen twee generaties (en qua geboorte 100 jaar) en het ontbreken van het wapen is heel erg spijtig. Het zou een prachtige bevestiging zijn van de stamboom, zoals die nu op papier staat.

Deze steen maakt ons verder niet veel

wijzer, maar levert in elk geval de overlijdensdata van Philips en Alyt op : 3-8-1492 en 2-4-1528.

Tot mijn verrassing ontdekte ik bij toeval nóg twee grafstenen in deze prachtige kerk.

De grafsteen van Susanne van Rhemen

In de kerk trof ik ook nog de grafsteen van Sussanne van Rhemen aan. Zij was getrouwd met **Johan Ruyter tot Vieracker**, de kleinzoon van de eerder genoemde Henrick Gerrits Ruyter.

Deze grafsteen bevat de familienamen en familiewapens van haar (en Johans) voorouders, waarvan ons de Ruytertak natuurlijk bijzonder interesseert:

Dit is het wapen van haar schoonvader - eveneens Johan Ruyter tot Vieracker geheten - en toont ons opnieuw het 'klimmend paard'. Hier staat het paard zoals het hoort: heraldisch kijkend naar rechts

Verrassend is het dat op deze steen meerdere wapens staan, van Susanne's (schoon)ouders, grootouders en overgrootouders. Haar overgrootmoeder van de kant van haar man was natuurlijk Lumme ten Doene, en we zien inderdaad:

In de Franse tijd zijn jammergenoeg heel veel wapenschilden weggehakt. Ook deze moest er aan geloven... Gelukkig is de naam onaangetast gebleven.

De grafsteen van Jacob van Winshem

De laatste steen die ik vond betreft **Jacob van Winshem**. Hij was getrouwd met **Lutgera Ruyter**; zij was een zuster van Wilhelma waarmee we begonnen. Ook op deze steen vinden we de namen van de betrokken families; alle familiewapens zijn weggehakt. En ook hier zien we de bekende namen :

Tenslotte

En in Rietstap Armorial (dé 'bijbel' van de Heraldiek) vinden we:

Ruyter (de), Hollande - Taillé d'azur sur or à un cheval rampant de l'un en l'autre. Cimier un chevalier issant armé de toutes pièces au naturel la visière levée le casque panaché de trois plumes d'autruche d'or d'argent et d'azur tenant de sa main dextre une masse

d'armes au naturel la senestre appuyée sur sa hanche (Arm V G)

Taillé is van rechtsboven naar linksonder (voor de kijker).
Main dextre is rechterhand, *senestre* is links.

Op internet (Wikipedia) vond ik van het wapen zelfs nog een afbeelding:

Daarbij stond vermeld:

RUETTER (OOK: RÜTTER, RÜTER, RUYTER OF RUETER) IS EEN NEDERLANDS-DUITS GESLACHT DAT OORSPRONKELIJK AFKOMSTIG IS UIT GELDERLAND.

GESCHIEDENIS

EEN BEKENDE TELG WAS JAN (OOK: JOHAN) RUETER HENRICKSSOEN, DIE TE ZUTPHEN OMSTREEKS 1600 ACTIEF WAS ALS RECHTER EN LATER (1607) BURGEMEESTER. ER ZIJN MEERDERE TELGEN BEKEND DIE ALS BESTUURDERS EN POLITICI ACTIEF WAREN IN DE REGIO.

FAMILIEWAPEN

IN GOUD EN BLAUW EEN KLIMMEND PAARD MET GEHEVEN STAART. HELMTEKEN: EEN RUITER MET

IN ZIJN RECHTERHAND EEN LANS.

DEKKLEDEN: BLAUW, GEVOERD VAN GOUD.

*HET FAMILIEWAPEN KOMT ONDER MEER VOOR OP HET GRAF VAN WILHELMINA RUETTERS (1566)
IN DE SINT WALBURGISKERK TE ZUTPHEN.*

En zo zijn we weer aangeland bij het graf van Wilhelma Ruetters!

Het paard

Het lijkt logisch om een paard af te beelden in het wapen van een **Ruyter**. Maar bedenk dat de betekenis van ruiter als paardrijder van latere datum is. In dit verband te noemen is de Duitse variant die we in Lübeck tegenkomen : **Reuter**. Ook in het Duitse spraakgebied wijst dit niet echt op een ruiter; Reiter lag dan meer voor de hand. Wat was dan de betekenis van het paard in het wapen?

Het kan mijns inziens een verwijzing zijn naar het gebied van herkomst van de familie. Feit is namelijk dat het wapen van Westfalen, dat is het gebied in Duitsland grenzend aan Twente en de Achterhoek, precies hetzelfde paard in zijn wapen voert:

Dit paard, in het Duits het *Sachsenross*, vinden we ook nog in de wapens van het hertogdom Sachsen (bijna heel Noord-Duitsland), en zelfs van de stad Stuttgart. Daardoor staat het paard ook op het Porsche-embleem (kijk maar op je motorkap) :

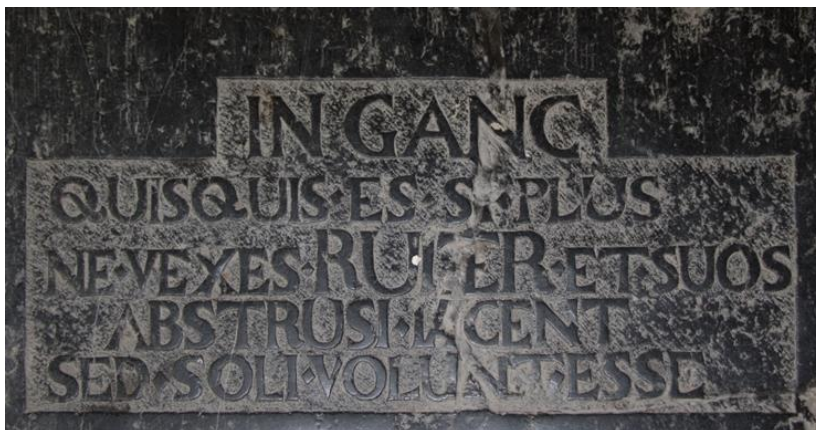
Gevolgen voor ónze familie

Het Ruyter-geslacht kende in ieder geval sinds Gerrit Johans Ruyter, rond 1500, een familiewapen. Uit de familiereeksen die op de grafstenen genoemd worden kunnen we concluderen dat **Gerhard Reuter** - de koopman die naar Lübeck vertrok - en **Henrick Gerrits Ruyter** - de bierbrouwer die in 1572 door de Spanjaarden werd vermoord - en **Johan Gerrits Ruyter** - de gedachte stamvader van onze familie (De) Ruyter - drie broers geweest zijn.

Dat impliceert meteen dat ook Johan Gerrits gebruik kon maken van dit familiewapen, evenals als zijn vermoedelijke nageslacht dat nog steeds kan: onze familie (De) Ruyter!

Nu alleen nog eventjes aantonen dat Johan Gerrits Ruyter werkelijk onze stamvader is....

Het verhaal is hiermee nog niet uit. Want behalve deze stenen vond ik nóg een steen:

Het lijkt me een ingang van een grafkelder, of in ieder geval een familiegraf van de Ruyterfamilie.

Het Latijn vertalen met behulp van internet lukt niet echt, maar de onderste regel luidt:

Maar alleen willen zijn.

Wie helpt?

Overigens kwam ik er nog achter dat er van de grafstenen in de St. Walburgiskerk een boek is uitgebracht (in 1937):

Muschart, R.T., Grafzerken, grafmonumenten en memoriesteenen in de Grootte of St. Walburgskerk te Zutphen, Gelre 40 (1937)

In dit boek hoop ik nog meer informatie aan te treffen!

Op de website vind je een uitgebreide versie van dit verhaal:

<http://ruitersporen.nl/archief/archief.php?page=2&item=48>

◆ DE KOGGE UIT KAMPEN

Afgelopen weekend bezocht een aantal oude schepen de historische haven van Groningen aan het Hooge der Aa. In de vroege Middeleeuwen was dit de plek waar de Hanze-schepen aanmeerden. Het was pure verrassing dat ik hier de kogge uit Kampen aantrof. Dit schip is nagebouwd aan de hand van een in de Flevopolders gevonden wrak uit circa 1340. Vorig jaar bezocht dit schip, als eerste kogge uit Kampen sinds 500 jaar, via de Ommelanderroute (om Denemarken heen) de stad Lübeck!

Als je meer wilt weten over deze kogge, of gewoon nog wat meer foto's wilt bekijken, bezoek dan:

<http://www.kamperkogge.nl/>

De ligplaats van de kogge was goed gekozen want de pakhuizen op de achtergrond stammen eveneens uit de Middeleeuwen.

En zo lag de kogge aan het Hooge der Aa. Prachtig!

◆ DE WEBSITE

Ik ben voortdurend bezig met het verbeteren van de website. Want het kán altijd beter. Sinds 19 februari 2003 is de Ruitersporen-website al 'in de lucht' en ik heb er zo langzamerhand heel wat (plezierige) uurtjes in zitten...

In de afgelopen 14 jaar is het formaat van computer-beeldschermen voortdurend gegroeid en daarmee de mogelijkheden om de presentatie van de website te verbeteren. Nu brede beeldschermen alom verspreid zijn durf ik het wel aan om het formaat van de webpagina's te verbreden. Tevens heb ik van de gelegenheid gebruik gemaakt om een grotere letter te gebruiken. Daarnaast zijn er overal verbeteringen doorgevoerd. Zo ziet de homepage er vanaf nu uit:

The screenshot shows the homepage of the Ruitersporen website. At the top, there is a navigation bar with a logo on the left and menu items: home, stichting, genealogie, verhalen, familiearchief, contact, overige. Below the navigation bar is a main content area with a large article on the left and a sidebar on the right. The article discusses the Stichting Ruitersporen and the family (De) Ruyter. The sidebar contains a Facebook link and a 'stop de carousel' message. At the bottom, there are three small boxes: 'STICHTING RUITERSPOREN', 'DE RUITERSTEE', and 'HET FAMILIEWAPEN'. A list of names and dates is also visible at the bottom of the page.

home stichting genealogie verhalen familiearchief contact overige

NIET INGELOGD, HIER KUN JE INLOGGEN OF JE AANMELDEN ALS LID.

De Stichting Ruitersporen zet zich in voor het behoud van het familie-erfgoed van de familie (De) Ruyter / Ruijter / Ruyter, van oorsprong afkomstig uit Muggenbeet en Blokzijl. Veel van het verzamelde materiaal vindt u op deze website, waaronder een omvangrijke stamboom met zo'n 2700 afstammelingen van onze stamvader Jan Sijmons Ruijter, die rond 1595 moet zijn geboren.

Familiewapen (De) Ruyter

Maar onze stamboom gaat nog verder terug. Onlangs is bekend geworden dat er in 1562 al een Johan Ruter in Muggenbeet woonachtig was. Op dit moment wordt onderzocht of deze Johan Ruter, die tot het Zutphense Ruyter-geslacht behoort, wellicht verwant is met onze familie. Lees: "De Hanzze Ruyters".

Volg Ruitersporen op Facebook voor het laatste nieuws:

facebook

Stop de 'carousel' door de muis erop te plaatsen

STICHTING RUITERSPOREN
De Stichting Ruitersporen zet zich in voor het behoud van ons familie-erfgoed.
*Hier lees je alles over de Stichting

DE RUITERSTEE
Benieuwd naar hoe onze voorouders woonden? Wat is nog terug te vinden van deze oude en bijzondere woningen?
*Hier vind je een overzicht

HET FAMILIEWAPEN
Ons familiewapen mag gevoerd worden door alle naamdragende nakomelingen van Jan Jans Ruijter en Geesje Wijchers; dat zijn in feite alle leden van de vier grote Ruyter-takken.
*Lees alles over ons familiewapen

Deze (DE) RUITERS zijn vandaag jarig :

- 09-08-1845 Jan Klazes, geboren te Echten, overleden 20-08-1906 te Scherpenzeel
- 09-08-1881 Boukje Wiegers, geboren te Oldelamer, overleden 22-05-1882 te Oldelamer
- 09-08-1892 Albertje Roelofs, geboren te Oldelamer, overleden 29-12-1978 te Wolvega
- 09-08-1892 Catharina Pieters, geboren te Vroomshoop, overleden 23-05-1990 te Hilversum
- 09-08-1918 Trijntje, geboren te Delfstrahuizen, overleden 30-10-1990 te Heerenveen (zkh)
- 09-08-1936 Hendrik
- 09-08-1936 Willem Hendrik Frederik

© Copyright Stichting Ruitersporen

Neem maar eens een kijkje:

www.ruitersporen.nl

Met de 'wayback machine' kun je oude websites bekijken. Zo zag de Ruitersporen-website eruit in februari 2007:

<https://web.archive.org/web/20070206212155/http://www.ruitersporen.nl:80/>

